

НАРЕДБА № 2 от 11.02.2009 г. за условията за отглеждане на космат и пернат дивеч в животновъдни обекти, съобразени с неговите физиологически и поведенчески особености

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 14 от 20.02.2009 г., в сила от 20.02.2009 г.

**Раздел I
Общи положения**

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат:

1. условията за отглеждане на космат и пернат дивеч в животновъдни обекти, съобразени с неговите физиологически и поведенчески особености;

2. ветеринарномедицинските, включително зоохигиените изисквания към животновъдни обекти за отглеждане на космат и пернат дивеч, съобразени с неговите физиологически и поведенчески особености;

3. задълженията на собствениците на животновъдните обекти за отглеждане на космат и пернат дивеч за изпълнение на условията и изискванията по т. 1 и 2;

4. задълженията на органите на Националната ветеринарномедицинска служба (НВМС) свързани с осъществяване на контрол по спазване на разпоредбите на тази наредба.

(2) Наредбата се прилага за развъждане и отглеждане на:

1. космат дивеч за производство на животински продукти, други селскостопански цели, ловен туризъм или ценни кожи;

2. пернат дивеч за производство на животински продукти, други селскостопански цели или ловен туризъм.

(3) Наредбата не се прилага за:

1. диви животни, живеещи на свобода;

2. животни, използвани за спортни цели, състезания, изложби или културни мероприятия;

3. опитни животни;

4. животни - компаньони.

Чл. 2. Собствениците на животновъдните обекти за космат и пернат дивеч:

1. осигуряват условия за отглеждане на животните по начин, съобразен с техните физиологически и поведенчески особености;

2. развъждат и използват животните според физиологическите и поведенческите особености на вида, категорията и възрастта им.

**Раздел II
Ветеринарномедицински и зоохигиенни изисквания към животновъдните обекти за отглеждане на пернат и космат дивеч**

Чл. 3. Отглеждането и развъждането на пернат и космат дивеч в животновъдни обекти и волиери се подчинява на определени технологични, селекционни, зоохигиенни и ветеринарномедицински изисквания, съобразени с неговите физиологични и поведенчески особености.

Чл. 4. В животновъдните обекти се отглеждат следните видове дивеч:

1. пернат дивеч, обект на изкуствено и полусвободно развъждане:

а) ловни фазани - phasianide;

б) колхидски фазан - phasianus colchicus;

в) яребица - perdix perdix;

г) тракийски кеклик - alectoris chukar;

д) планински кеклик - alectoris graeca;

е) диви патици - anatidae;

ж) токачка - numida meleagris;

з) пъдпъдък - coturnix coturnix;

и) глухар - tetrao urogallus;

й) дива пуйка - meleagris gallopavo;

к) щраус - struthio camelus;

2. космат дивеч при условия на полусвободно развъждане:

а) благороден елен - cervus elephus;

б) елен лопатар - dama dama;

в) сърна - capreolus capreolus;

г) муфлон - ovis aries;

д) дива свиня - sus scrofa;

е) дива коза - rupicapra rupicapra;

ж) зубър - bison bonasus;

з) тибетски як - bos grunniens;

и) алпийски козиорог - capra ibex;

й) див заек - lepus europaeus;

3. космат дивеч при условия за добив на ценни кожи:

- а) норки - *mustela lutreola*;
- б) нутрии - *myocastor coypus*;
- в) лисици - *vulpes vulpes*;
- г) чинчила - *chinchilla laniger*;
- д) бобър - *castor fiber*.

Чл. 5. Животновъдните обекти за отглеждане на дивеч отговарят на следните изисквания:

- 1. регистрират се по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД);
- 2. изградени са съгласно изискванията на нормативните актове за защита и хуманно отношение към животни;
- 3. изградени са съобразено с физиологическите и поведенческите особености на дивеча, който ще се отглежда в тях;
- 4. отдалечени са от населени места, животновъдни обекти и главни пътища на разстояние най-малко 500 m;
- 5. оградени са по начин, недопускащ проникване на хора и животни;
- 6. имат вход с пропускателен пункт, който разполага със:
 - а) стая за охрана и за регистрация на посетителите, ако е отдалечена от администрацията;
 - б) дезинфекционна площадка за превозните средства съгласно изискванията на НВМС;
 - в) дезинфекционна площадка за хора, която се състои от дезинфекционна пътека с дължина не по-малка от 0,80 m и умивалник с приспособления за измиване и дезинфекция на ръцете;
 - г) ветеринарно-санитарен филтър;
- 7. имат битово помещение за работниците със санитарен възел;
- 8. имат изградени септични ями или съоръжение за обезвреждане на биологични отпадъци;
- 9. притежават алтернативен източник на електроенергия;
- 10. снабдени са с питейна вода, при гарантиране на постоянен достъп на животните до нея, която отговаря на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ, бр. 30 от 2001 г.);
- 11. разполагат с карантинно или адаптационно помещение за животни;
- 12. разполагат със склад за комбинирани фуражи или фуражна кухня и рампа за разтоварване на фуражи, когато се доставят отвън, съобразено с вида на отглеждания дивеч;
- 13. имат изграден трупосъбирателен пункт, съгласно изискванията на Регламент 1774/2002 за страничните животински продукти, непредназначени за човешка консумация.

Чл. 6. На животните се осигуряват помещения с подходящо осветление, температура и влажност на въздуха, естествена или изкуствена вентилация при спазване на нормите за концентрация на вредни газове и интензивност на шума.

Чл. 7. (1) Помещенията за отглеждане на дивеч, съоръженията и оборудването в тях се изграждат от материали, които не са вредни за дивите животни, разрешени са за целта и позволяват цялостно почистване и дезинфекциране на помещението.

(2) Помещенията и съоръженията за отглеждане на дивеч се конструират и поддържат така, че да нямат вдлъбнатини, дупки, остри ръбове и стърчащи предмети, които могат да наранят животните.

(3) Осветеността на помещенията, в които се отглежда дивечът, се регулира през денонощието според физиологическите и поведенческите особености на съответния вид животни. Когато естествената осветеност на помещението е недостатъчна, се осигурява подходящо изкуствено осветление.

Чл. 8. На косматия и пернатия дивеч, отглеждан на открито, се осигурява защита от неблагоприятни атмосферни влияния, хищници и други вредни въздействия върху неговото здравословно състояние.

Чл. 9. В животновъдните обекти за отглеждане на пернат и космат дивеч храненето се извършва при съобразяване с конкретните физиологически и поведенчески особености на вида дивеч, възрастовата група.

Чл. 10. При отглеждането на пернат и космат дивеч в животновъдни обекти не се допуска извършването на манипулации, които водят до нараняване на дивеча.

Чл. 11. (1) В дворовете за доотглеждане на пернат дивеч се разполагат хранилки, поилки, кацалки, навеси, чийто брой е съобразен с броя на доотглежданите птици, техните физиологически и поведенчески особености.

(2) При изкуствено развъждане на полудива патица в дворове вместо кацалки се изгражда воден басейн, съобразен с нейните физиологически и поведенчески особености, с осигурена проточност на водата.

Чл. 12. При полусвободно отглеждане на дивеч в заградени територии се спазват следните изисквания:

- 1. площта се определя в зависимост от вида дивеч, условията на терена, разнообразието на растителността - и водоизточниците;
- 2. изградени са навесни хранилки и поилки, а при необходимост и кацалки за пернат дивеч.

Чл. 13. (1) Люпилните в животновъдните обекти за пернат дивеч се разполагат отделно от сградите за производство и за доотглеждане на птици.

(2) Всяка люпилня се състои от помещения за:

1. съхраняване и сортиране на яйцата;
2. дезинфекция;
3. инкубаторна зала;
4. люпилни шкафове;
5. сортиране, подготовка и експедиция на пилетата.

(3) Помещенията в люпилните се разполагат отделно и:

1. се защитават от проникване на гризачи и птици;
2. подовите и стените им са от устойчиви на влага и дезинфектанти материали, които позволяват лесно почистване;
3. разполагат с подходящо естествено или изкуствено осветление и вентилационна система за пречистване на въздуха и поддържане на оптимална температура.

(4) Отпадните материали от люпилния процес се обезвреждат по начин, гарантиращ незамърсяване на околната среда и неразпространение на болести.

(5) Оборудването и съоръженията в люпилните позволяват лесно разместване, почистване и експлоатация и са с гладка водоустойчива повърхност.

(6) Цикълът на производство в люпилните се организира по начин, който не позволява кръстосване на производствените пътища.

Чл. 14. В заградените територии, в които се развъжда едър дивеч, се изграждат биотехнически съоръжения за зимно, допълнително и минерално подхранване, съобразено с физиологическите и поведенческите му особености.

Чл. 15. При развъждане на дивеч в заградени територии стопанисващите дивеча са длъжни да го отглеждат при гъстота, близка или равна на биологично допустимата за съответния вид, определена с Наредба № 6 от 2004 г. за устройство на горите и земите от горския фонд и на ловностопанските райони в Република България (ДВ, бр. 27 от 2004 г.).

Чл. 16. Половото съотношение на дивеча в заградени територии се избира в зависимост от вида на дивеча и целта, с която се отглежда, съобразено с неговите физиологически и поведенчески особености.

Чл. 17. Дератизацията във фермите за отглеждане на пернат и космат дивеч се извършва по предварително изготвен от собственика или управителя на фермата план, утвърден от директора на регионалната ветеринарномедицинска служба.

Раздел III

Опазване здравето на косматия и пернатия дивеч

Чл. 18. В животновъдните обекти за пернат и космат дивеч животните се отглеждат при спазване на изискванията на нормативната уредба и програми за надзор на заразните заболявания по животните, изготвени от НВМС.

Чл. 19. (1) При отглеждането на пернат и космат дивеч в животновъдни обекти се извършват:

1. имунопрофилактика - осъществяване на мероприятията от държавната профилактична програма и предписанията на регионалната ветеринарномедицинска служба;
2. лекарствена профилактика - по програма за съответния животновъден обект, утвърдена от регионалната ветеринарномедицинска служба;
3. надзор на заразните заболявания - включва периодични микробиологични, вирусологични и паразитологични изследвания на различните видове и възрастови групи животни съгласно програмите за надзор, изготвени от НВМС.

(2) Транспортирането на пернатия и косматия дивеч в и от животновъдния обект се извършва въз основа на ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване на животните, издадено от регистриран ветеринарен лекар, ТРЕЙСИС сертификата в случай на вътреобщностна търговия или експортни сертификати при износ за трети страни.

Чл. 20. (1) Собствениците на животновъдни обекти за космат и пернат дивеч осигуряват условия за отглеждането на животните съгласно разпоредбите на ЗВД.

(2) За болните и наранените диви животни и птици се полагат нужните грижи, а при необходимост - незабавно се търси помощта на обслужващия ветеринарен специалист. В случай на необходимост болните и наранените животни се изолират в подходящо помещение със суха и удобна постеля, пълноценна храна и вода.

Чл. 21. Умъртвяване и евтаназия на космат и пернат дивеч се извършват в съответствие с разпоредбите на ЗВД, Закона за защита на животните и Наредбата за намаляване до минимум страданията на животните по време на клане или умъртвяване.

Раздел IV

Задължения на собствениците на животновъдните обекти за отглеждане на пернат и космат дивеч и на ветеринарните лекари, обслужващи тези обекти

Чл. 22. Собственикът/управителят (или упълномощено от него лице) на животновъдния обект за

отглеждане на пернат и космат дивеч е длъжен да:

1. изисква от работниците, обслужващи животните:
 - а) да притежават заверени здравни книжки от съответните здравни органи;
 - б) да не внасят храна от животински произход в животновъдния обект;
2. осигурява редовното почистване, а когато е необходимо - и дезинфектирането по подходящ начин на:
 - а) всички сгради, използвани във връзка с основното производство и свързаните с него операции, включително помещенията за съхраняване на фуражите;
 - б) оборудването;
 - в) превозните средства, влизачи и излизачи от обекта;
3. съхранява и борави с отпадъците и опасните вещества така, че да предотврати замърсяване на околната среда;
4. предоставя за диагностични анализи пробите, взети от животните в животновъдния обект;
5. използва разрешени за употреба фуражни добавки и ветеринарномедицински продукти съгласно изискванията на ЗВД;
6. уведомява веднага ветеринарния лекар, обслужващ обекта, при констатирана смъртност на животните, при съмнение за заразна болест при животните или при поява на отклонения от общото им здравословно състояние;
7. разрешава достъпа на външни лица след съгласуване с официалния ветеринарен лекар на общината, в която се намира животновъдният обект;
8. отразява посещенията на външни лица в специален дневник;
9. води и съхранява документация за:
 - а) вида и идентификацията на животните - закупените, родените в животновъдния обект и продадените животни;
 - б) проведените ветеринарномедицински лечебни третирания и манипулации на болни и наранени диви животни;
 - в) умрелите животни;
 - г) всички писмени предписания, издадени от ветеринарномедицинските органи;
 - д) характера и произхода на фуража, с който се изхранват животните;
 - е) всички доклади от проверките, извършени на животни или продукти от животински произход;
10. осигурява:
 - а) отглеждането на животните, съобразено с техните физиологически и поведенчески особености;
 - б) достатъчно облекло за еднократна употреба или чисто работно облекло, което се използва при посещение в обекта;
 - в) съхраняването на фуража и дезинфекционните материали в отделни помещения, защитени от достъпа на животни;
11. осигурява извършването на редовно механично почистване, дезинфекция, дератизация и дезинсекция на:
 - а) помещенията, съоръженията и инвентара преди настаняването на нови животни;
 - б) помещението за съхраняване на трупове на умрели животни след тяхното освобождаване;
12. осигурява извършването на редовно механично почистване и дезинфекция на:
 - а) работното облекло и обувките;
 - б) транспортните средства, които влизат и излизат от територията на обекта;
13. спазва задължително изискванията за отглеждане на животните, мерките, предвидени в държавната профилактична програма по чл. 118 ЗВД, и предписанията на контролните органи с цел да се сведе до минимум рискът от възникване на заразни болести;
14. осигури подходящо обучение на персонала на животновъдните обекти относно изпълнението на изискванията на тази наредба.

Чл. 23. (1) Ветеринарния лекар, който обслужва животновъдния обект, води и съхранява:

1. амбулаторен дневник, в който отразява следните данни:
 - а) датата, на която е проведен ветеринарномедицинският преглед, и резултата от него;
 - б) предприетите мерки в случай на съмнение за заразно заболяване;
 - в) приложеното лечение;
 2. дневник или протоколи за:
 - а) извършените ваксинации;
 - б) закупените и карантинирани животни;
 - в) резултатите от задължителните и незадължителните диагностични изследвания;
 3. дневник за движение на животните и ветеринарномедицински свидетелства и ТРЕЙСИС сертификати за движение на животните от и във животновъдния обект;
 4. дневник, в който отразява:
 - а) датите, на които са умрели животните;
 - б) броя и съответната диагноза на животните, които са умрели;
 - в) датите, на които трупове на животните са предадени в екарисаж;
 5. аптечна книга и дневник за биопродукти.
- (2) Воденето на документите по ал. 1 и тяхното съхранение се извършва при спазване изискванията по чл. 37 и чл. 132, ал. 1 ЗВД.

Раздел V Контрол от органите на НВМС

Чл. 24. (1) Органите на НВМС извършват проверки за спазване изискванията на наредбата.

(2) Собствениците и управителите на животновъдни обекти са задължени да осигурят достъп на контролните органи до всички места, където се отглеждат косматият и пернат дивеч, и им предоставят цялата документация, необходима за осъществяване на контрола.

(3) Проверките по ал. 1 се извършват самостоятелно, едновременно с проверки с друга цел или по сигнал за нарушения.

(4) Директорът на РВМС, на чиято територия се намира обектът, възлага със заповед извършването на проверката.

(5) При извършване на проверките органите на НВМС се легитимират и представят заповедта за възлагане.

Чл. 25. (1) При констатиране на нарушения на минималните изисквания към условията за отглеждане на космат и пернат дивеч контролните органи на НВМС:

1. съставят актове за установени административни нарушения на ЗВД;

2. издават задължителни предписания, в които посочват срок за отстраняване на нарушенията;

3. когато нарушенията не бъдат отстранени в определения по тяхна преценка, но не по-дълъг от 6 месеца;

4. правят предложение до директора на регионалната ветеринарномедицинска служба (РВМС), на чиято територия се намира обектът, да заличи регистрацията му и обезсили издаденото удостоверение съгласно чл. 138, ал. 1, т. 2 ЗВД;

5. налагат административно наказание и предприемат административни мерки по реда на ЗВД и чл. 62, 72 и 73 от Закона за защита на животните.

(2) Мярката по ал. 1, т. 4 се налага само в случаите, когато нарушенията не бъдат отстранени след изтичане на 6-месечния срок по ал. 1, т. 3 или при доказани системни и/или груби нарушения на изискванията на тази наредба.

(3) След отстраняване на нарушенията по молба на собственика контролният орган извършва проверка на обекта и ако той отговаря на ветеринарномедицинските изисквания, контролният орган отменя разпореждането за спиране на експлоатацията на животновъдния обект по ал. 1, т. 3.

(4) Животновъден обект, чиято регистрация е заличена, може да бъде регистриран отново по реда на чл. 137 ЗВД.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Физиологически особености" са особеностите, свързани с нормалното протичане на жизнените процеси в организма. Те разкриват взаимодействието и единството на изграждащите организма структури, процесите на интеграция и адаптация към околната среда.

2. "Животновъден обект за отглеждане на космат и пернат дивеч" е ферма за отглеждане на дивеч, чиято продукция се използва за директна консумация, за преработка или за други стопански цели.

3. "Заградени територии" са открити животновъдни обекти, близки до естествената среда на дивеча, където контролирано се отглежда и развъжда космат дивеч.

4. "Зоохигиенни изисквания" са изисквания за опазване здравето на животните и гарантиране на тяхното благосъстояние чрез създаване на условия за отглеждане и хранене, съответстващи на техните физиологически нужди.

5. "Космат дивеч" са благородни елени, елени лопатар, муфлони, сърни, диви свине, диви кози, зубъри, тибетски якове, алпийски кози, див заек, норки, нутрии, бобри, чинчили и лисици, отглеждани и развъждани за производство на животински продукти, други стопански цели, ловен туризъм или ценни кожи.

6. "Пернат дивеч" са ловни фазани, колхидски фазан, яребица, пъдпъдък, тракийски кеклик, планински кеклик, диви патици, токачка, дива пуйка, глухар, щраус, отглеждани и развъждани за производство на животински продукти, други селскостопански цели или ловен туризъм.

7. "ТРЕЙСИС сертификата" е документ за придвижване на животни на територията на Общността, издаден чрез електронната експертна система за търговия и контрол на Европейската комисия.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата влиза в сила, считано от датата на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 19 от Закона за защита на животните.

§ 4. Изпълнението на наредбата се възлага на генералния директор на Националната ветеринарномедицинска служба.